తాతయ్య

మనుషులందర్లోకీ బ్రాహ్మలెక్కువ. బ్రాహ్మల్లో నియ్యోగులకంటె వైదీకులెక్కువ. తలకాయంతా గొరిగించి వెనకాల పిలకపెట్టుకుని పొద్దున్నే మూడువేళ్లూ కనిపించేట్టు విభూది పెట్టుకుని తద్దినాలూ అవీ పెట్టించే బ్రాహ్మలు చాలా మంచివాళ్లు. వాళ్లు అందరిఇళ్ళకూవచ్చి 'శ్రీ కృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః' అంటారు. అప్పుడు ఇంటివాళ్ళమ్మ వచ్చి వాళ్ళ చెంబులో బియ్యం పోస్తుంది. శూద్రవాళ్లు బిచ్చగాళ్లు. వాళ్ళకి ముష్టి వేస్తాం. ముష్టి ఒకచేత్తో వేస్తాం. బ్రాహ్మలకి బియ్యం రెండు చేతులా, దోసిట్లో, పట్టుకొచ్చి వెయ్యాలి. వాళ్లు ముష్టివాళ్లుకారు.

వాళ్లు మీసాలుంచుకోరు. ఇస్త్రీబట్టలు కట్టుకోరు. చొక్కాలు తొడుక్కోరు. మా తాతయ్య చొక్కా తొడుక్కునేవాడు కాదు చలికాలంలో రాత్రిపూటతప్ప. అప్పుడు ఎర్రఊలు కుళాయికూడా పెట్టుకునేవాడు. దాన్లోనించి మొహంమాత్రమే కనపడేది. నెత్తీ మెడా కనిపించేవికావు. అది పెట్టుకుంటే తాతయ్య ఎవరో అల్లే ఉండేవాడు.

తాతయ్య ముష్టిఎత్తేవాడుకాడు. తద్దినం పెట్టేటప్పుడు ఆయనకూడా బ్రాహ్మలతోపాటు మంత్రాలు చదివేవాడు. తద్దినం బ్రాహ్మలు తాతయ్యకన్న ముందుతినేవాళ్లు. అయితే తాతయ్యను వాళ్ళఅన్నం తాకనిచ్చేవాళ్లు. తద్దినానికి గారెలూ పరమాన్నమూ చేస్తారుగాని పులుసు చెయ్యరు. కందిపప్పుకూడా వండరు, పెసరపప్పు వండుతారు.

తద్దినంపెట్టించే బ్రాహ్మలంత మంచి బ్రాహ్మడుకాకపోయినా వాళ్లు తాతయ్యను గౌరవంగా చూసేవాళ్లు. తాతయ్యకు ఇంగ్లీషురాదు. అందుకని తాతయ్య నాన్నని గొప్పగాచూసేవాడు. నాన్న తాతయ్యంత మంచి బ్రాహ్మడుకాడు. నాన్నకు మీసాలుండేవి. ఇస్త్రీ బట్టలు కట్టుకునేవాడు. బిళ్ళగోచీ పెట్టుకునేవాడుకాడు. వాలుగోచీ పెట్టుకునేవాడు. తాతయ్యలా భోజనంచేసేటప్పుడు గంధం అక్షింతలు పెట్టుకునేవాడుకాడు. చాచ్చుక్క పెట్టుకునేవాడు. పట్టుబట్ట కట్టుకుని భోంచేసేవాడు. పట్టుబట్టకంటె మడిబట్టే ఎక్కువ. మడిబట్టలు ఆరేసి

నప్పుడు పిల్లలు ముట్టుకుంటే మైలపడత్తై. తడిబట్టలు మైలపడవు.
కాని తడిబట్టకన్న మడిబట్టే ఎక్కువ. దారపోగు తొక్కితే మడిగట్టు
కున్న ముసలివాళ్లు మైలపడతారు. పత్తికి మైలలేదు.

శూద్రవాళ్లు బ్రాహ్మలకంటె చాలా తక్కువ. వాళ్లు బ్రాహ్మలలా
ఉండరు. చూడటానికి నల్లగా ఉంటారు. మా ఇంటికి కూరలు తెచ్చే
మనిషి చాలా పచ్చగా ఉండేది. కాని ఆ మనిషి మాట్లాడితే శూద్రదని
తెలిసేది. నల్లని బ్రాహ్మణ్ణి ఎర్రని శూద్రవాణ్ణి నమ్మరాదు. తాతయ్య
నల్లగానే ఉండేవాడు. అమ్మ ఆయన్ని నమ్మేదే కాని అందరూ అట్లా
అంటారు.. ఎర్రని శూద్రవాళ్ళని నిజంగా నమ్మరాదు. మాకు కూరలు
తెచ్చే మనిషి అమ్మతో అన్నీ అబద్ధాలాడేది. అమ్మ రోజూ దాంతో
పోట్లాడేది. నాన్న దాంతో పోట్లాడేవాడు కాదు.

శూద్రవాళ్ళు మాంసం తింటారు. వాళ్ళు గంపలో పెట్టి కోళ్ళకి
ఈకలు తీస్తారు. ఈకలు తీస్తుంటే కోడి కొంచెంసేపు అరుస్తుంది. ఆ
తరవాత మాట్లాడదు. ఈకలు తీసిన తరవాత కోడి గుర్తుపట్టేటట్టుండదు.
అసహ్యంగా ఉంటుంది. శూద్ర ముసలమ్మలు కోడితలకాయ దేవుడికి
నైవేద్యం పెడతారు. నైవేద్యం పెట్టేటప్పుడు మంత్రాలు చదవరు.
తాతయ్యలా వాళ్ళు మడికూడా కట్టుకోరు. కోడితలకాయ కోడిచూసి
వట్టుకాకుండా. అదోరకంగా చూస్తుంది. కోడికి ఈకలుతీస్తుంటే
బ్రాహ్మణపిల్లలు చూడకూడదు.

బ్రాహ్మణపిల్లలు శూద్రవాళ్ళింట్లో మంచినీళ్ళు తాగరాదు. మంచి
నీళ్ళల్లో ఒక చుక్క మజ్జిగ వేస్తేనే తాగవచ్చు. తాగేనీళ్ళలో ఒక
చుక్క మజ్జిగ వేస్తే ఏమీ కనిపించదు. మామూలు నీళ్ళలానే ఉంటుంది.
గొల్లవాళ్ళు మజ్జిగలో నీళ్లుకలుపుకొస్తారు. మజ్జిగలో నీళ్ళుకలిపితే
అమ్మకి తెలుస్తుంది. శూద్రవాళ్ళు మజ్జిగలో నీళ్ళుకలిపితే బ్రాహ్మలు
తాగవచ్చు.

నియోగులు మంచి బ్రాహ్మలు కారు. వాళ్లు సంధ్యవార్చరు. అనా
చారంగా ఉంటారు. ఎర్రగా నిలువుబొట్లు పెట్టుకుంటే వాళ్ళు చూడ
టానికి బాగుంటారు. కాని ఆ బొట్లనుపట్టి వాళ్ళు మంచి బ్రాహ్మలు
కారని తెలుస్తుంది. మీరు మంచి బ్రాహ్మలు కారని చలపతిరావుగారితో

పిల్లలు అనరాదు. అలా అనటం మర్యాదగా ఉండదు. చాటుగా అనుకుంటాం గాని ఎదురుగా ఉన్నప్పుడు నియ్యోగులనికూడా మంచి బ్రాహ్మల్ని చూసినట్టే చూస్తాం. శూద్రవాళ్ళను చూసినట్టు చూడం. పసిపిల్లలు నియ్యోగులిళ్ళల్లో మంచినీళ్ళు తాగితే తప్పులేదు. నియ్యోగుల నీళ్ళల్లో మజ్జిగ చుక్క వెయ్యమని పసిపిల్లలు అనగూడదు. తాతయ్యంత పెద్దవాళ్ళు నియ్యోగులిళ్ళల్లో మంచినీళ్ళు తాగరు. ఎందుకంటే ముసలి వాళ్ళకు దాహంకాదు.

చలపతిరావుగారింట్లో ఏదన్నా అయితే భోజనానికిపోడు. అమ్మా నాన్నా నేనూ పోతాం. మా ఇంట్లో తద్దినాలూ అవీఅయితే చలపతిరావుగారింట్లో అంతా భోజనానికొస్తారు. తాతయ్య వాళ్ళ పక్కన భోంచేస్తాడుకాని వాళ్ళు వెళ్ళినతరవాత విసుక్కుంటాడు. రైళ్ళు రహదార్లూవచ్చి లోకమంతా మాలకూడైపోయిందని తాతయ్య చెప్పేవాడు. తాతయ్య రైలుకుపొయ్యేటప్పుడు చొక్కాతొడుక్కుంటాడు కాని కుల్లాయి టోపీ పెట్టుకోడు.

రైలుదిగివచ్చిన గుడ్డలు తాతయ్య వేరేపెడతాడు. నాన్న బయటికి వెళ్ళొచ్చిన గుడ్డలు ఇంట్లోనే కలుపుతాడు. ఆ మైల తాతయ్యకు కలుస్తూనే ఉంటుంది. కాని ఏంచేస్తాడూ? అంతా మాలకూడే.

మాలవాళ్ళంటే బ్రాహ్మలకి భయం. మాలవాళ్ళు మనదగ్గిరిగా పోతారు. అప్పుడు మనం మైలపడతాం. కొందరు మాలవాళ్ళు అరుస్తున్నా వినిపించుకోరు. వాళ్ళు మంచి మాలవాళ్ళుకారు. దొరలు కూడా మాలవాళ్ళే. వాళ్ళు స్నానాలుచెయ్యరు. స్నానం చెయ్యకపోయినా వాళ్ళు తెల్లగాఉంటారు. మనం సబ్బు రాచుకున్నప్పుడుకూడా అంత తెల్లగాఉండం. దొరలు గొప్పవాళ్ళు. వాళ్ళు ఇంటిదగ్గిరకూడా ఇంగిలీషు మాట్లాడతారు. దొరసాన్లు నెత్తిన పింగాణీకంచాలు పెట్టుకుంటారు. బ్రాహ్మలు పింగాణీకంచాల్లో తినరాదు. పింగాణీ కంచాల్లో తినేది సాయిబులు.

సాయిబులు దూదేకుతారు. దూదేకుతుంటే మొదటకొన్సేపు వినటానికి బాగుంటుంది. తరువాత చూడటానికి అసహ్యంగా ఉంటుంది. బలంకల వాడు దూదేకే మరను నిలువుగా పట్టుకుని దాంతో బాణాలు

వెయ్యొచ్చును. సాయిబులు జట్కాబండితోల్తారు. ఎద్దుబండితోలరు. సాయిబులు గుడ్డలు కుడతారు. సాయిబులు ఇంకేమీ చెయ్యరు. వాళ్ళు వీధిబళ్ళోకొచ్చి చదువుతారు.

సాయిబుల సన్నాయిమేళం బాగుంటుంది వినటానికి. సాయిబుల పెళ్ళికి ఆ మేళంవాయిస్తారు. పెళ్ళికొడుకు మొహానికి మల్లెపూలదండలు అడ్డంపెడతారు. సాయిబు పెళ్ళికొడుకు గుర్రమెక్కి ఊరేగుతాడు. సాయిబు పెళ్ళికూతుళ్ళు ఊరేగరు. గుర్రమెక్కటం చాతకాకపోతే సాయిబులు పెళ్ళిచేసుకోరు.

పీర్లపండక్కి సాయిబులు పెద్దపులివేషాలువేసి ఆడతారు. మహన్నవమాల్లో పోలీసువాళ్ళు భేతాళవేషాలువేస్తారు. భేతాళుణ్ణిచూస్తే పిల్లలు దడుచుకుంటారు. చూడటానికి పెద్దపులివేషాలే బాగుంటై.

శ్రీరామనవమికూడా భలే బాగుంటుంది. ఊరంతటా పందిళ్ళువేస్తారు. పందిళ్ళకింద చాలా చల్లగాఉంటుంది. శ్రీరామనవమినాడు వాటినిండా జనంఉంటారు. చిన్నపిల్లలు ఆ జనంలోకి పోరాదు. పోతే మారుబడతారని పెద్దవాళ్ళు కోప్పడతారు. కాని అన్నీవొట్టిదే. ఎక్కడికి పోయినా పిల్లలు మారుపడరు. చిన్నపిల్లలు పొట్టిగా ఉండటంవల్ల దేముడూ పూజా కనిపించవు.

ఊరంతాకలిసి చేసుకునే పండగలన్నీ ఎంతో బాగుంటై. కార్తీక మాసంలో వనసంతర్పణలుచేస్తారు. అప్పుడన్నికులాల వాళ్ళూకలిసి కూర్చుని భోంచేస్తారు మన ఎదురుగా కోమట్లూ శూద్రుల్లూ కనిపిస్తారు. అట్లా భోంచెయ్యానిస్తే. బాగుంటుందికానిభయంవేస్తుంది. ఉసిరిచెట్టున్న చోట, కులభేదాలులేకుండా భోంచెయ్యవచ్చుట. మాదొడ్లో ఉసిరిచెట్టుందికాని తాతయ్యమూలాన మా ఇంట్లో శూద్రవాళ్లకి అన్నం పెట్టం. తాతయ్య వనభోజనాలక్కూడా రాడు.

సప్తాహంచేసేటప్పుడుకూడా ఊళ్ళోవాళ్ళంతా భోజనాలకిపోతారు. రోజల్లా భజనచేస్తారు రాత్రిళ్ళు హరికథలు చెబుతారు. భజనలుచేసే చోట చిన్నపిల్లల్ని ఆరుమనీపెట్టె వాయించనిస్తారు. చిన్నపిల్లలు వాయిస్తే మోత ఒకసారి ఎక్కువగా ఇంకోసారి తక్కువగా వస్తుంది. అదీకాక చెయ్యినెప్పెడ్తుంది. చేతులు మార్చినా లాభంఉండదు. అఖ

రుకు రెండుచేతులూ ఉపయోగించాలిసొస్తుంది. రెండుచేతులూ నెప్పెత్తినప్పుడేడుపొస్తుంది. చేతులు నెప్పెత్తినా భజనదగ్గిర ఆరుమనీ వాయించటం పుణ్యం. ఏడుపొస్తే ఎవరన్నా చూస్తారేమో అని సిగ్గేస్తుంది.

ఊళ్ళోకి సర్కసువస్తే చాలా సరదాగా ఉంటుంది. ఊళ్ళోకి సర్కసురాగానే వానకురుస్తుంది. సర్కసు డేరా పొలంలోవేస్తారు. వానకు పొలమంతా మోకాలులోతు బురద అవుతుంది. డేరాదగ్గరికి ఆ బురదలో నడిచివెళ్ళాలి. జనం కూర్చునేచోట ఊకపోస్తారు. ఊకమీద కూర్చుంటే బురద అంటదుగాని, లాగుతడిసి చల్లగా ఉంటుంది.

సర్కసుదగ్గిర సోడాలమ్ముతారు. చిన్న పిల్లలు సోడాతాగుతారంటే నాన్నకి కోపం-చలపతిరావుగారికి కోపంలేదు. సోడాతాగితే నోరు కారంగాఉంటుంది. ముక్కుల్లో ఘాటుగా ఉంటుంది. సోడా సీసాలో గుండు అడ్డం పడ్డప్పుడుమాత్రం హాయిగాఉంటుంది. సర్కసు చూడటానికి బాగుంటుంది కాని వాళ్ళుచేసేపనుల్లో కష్టమేమీలేదు. వాళ్ళు చాలా సులభంగా చేస్తారు. ఒక్కసారయినాతప్పరు, కాని చిన్నగొడుగుపట్టుకుని తీగమీదనడవటం భలే కష్టం. అందుకనే ఆ పిల్ల అంత భయపడుతూ నడుస్తుంది. ఆ పిల్ల క్రింద పడితే పట్టుకోటానికి ఒక మగవాడుంటాడు. పిల్లకేసే చూస్తుంటాడు. పిల్ల ముందుకుపోతే తనూ ముందుకుపోతాడు. వెనక్కొస్తే వెనక్కొస్తాడు. పరిగెత్తితే పరిగెత్తుతాడు; తీగమీద నడిచేపిల్ల ఎంతో చక్కగా ఉంటుంది. ఆ పిల్లతో ఆ మొగవాడు మాట్లాడుతాడు. ఆ పిల్ల అబ్బాయినిచూసి నవ్వుతుంది. ఇంకెవర్నీ చూసినవ్వదు. సర్కసు వెళ్ళిపోయిన తర్వాతకూడా ఆ పిల్ల మనకు జ్ఞాపకం వస్తుంది.

సర్కసువెళ్ళిపోయినతరవాత చిన్నపిల్లలు చిన్నకర్రలకు నులకతాడు కట్టి ఉట్టుట్టి ఏనుగులను ఆడిస్తారు. నులక కొరడాలు చళ్ మనవు.

తాతయ్యకు ఊళ్ళోచేసుకునే పండగలేవీ ఇష్టంలేదు. తాతయ్య ఆఖరుకు సర్కసుకూడా చూడడు. ఆయనకి ఇంట్లో చేసుకునే పండగలే ఇష్టం. ఇంట్లో చేసుకునే పండగలు వూళ్ళో చేసుకునే పండగ అంత బాగుండవు. పిండివంటలుచేస్తారుగాని మన ఇష్టం వచ్చినట్టు తిననివ్వరు. తాతయ్యనోట్లో మెతుకులు వేసుకునే దాకా మనం

అన్నం కలుపుకోకూడదు. పండగరోజున గోగుపచ్చడిగాని కందిసున్నిగాని వెయ్యమంటే అమ్మ తిడుతుంది.

చలపతిరావుగారింట్లో చేసుకున్న పిండివంటలు నాకోసం మీనాక్షి తెస్తుంది. అప్పుడు అమ్మ మీనాక్షిని ఎంతో ఆపేక్షగా చూస్తుంది. మీనాక్షికి మా ఇంట్లో పిండివంటలుకూడా పెడుతుంది. పండుగైన మర్నాడు మిగిలిన పిండివంటలు తాతయ్య చూడకుండా అమ్మ నాకూ నాన్నకూ పెడుతుంది.

పిండివంటలు జాస్తిగా తింటే జరం వస్తుంది. జరం వొస్తే దిగులేస్తుంది. ఆకలెయ్యదు. జరమొచ్చినప్పుడు ఎవరూ చూడకుండా ఏమన్నా తింటే నోరు చేదుగా ఉంటుంది. జరమొచ్చిన పిల్లలకి అజీర్ణం మాత్రలేస్తారు. అవి మింగితే గొంతులో వికారంగా ఉంటుంది. జరం వొచ్చినట్టదే గుర్తు.

జరం పిల్లలకే వొస్తుంది. పెద్దవాళ్ళకిరాదు. పెద్దవాళ్ళు చచ్చిపోతారు. పెద్దవాళ్ళు చచ్చిపోయినప్పుడు ఆడవాళ్ళేడుస్తారు. మగవాళ్ళు ఏడవరు. దిగులుగా ఉంటారు. దిగులుగా ఉన్నప్పుడు నవ్వరు. దిగులుగా ఉన్నట్టు అదే గుర్తు. చచ్చిపోయినతరవాత తాతయ్య చచ్చిపోయినట్టు లేదు. నిద్దరపోతున్నట్టున్నాడు; అయితే తాతయ్య నిద్దట్లో గురక పెడతాడు. చచ్చిపోయినవాళ్లు గురక పెట్టరు. చావకముందు కొద్దిగా గురక పెడతారు. కాని ఆ గురక పెట్టేటప్పుడు నిద్దరపోరు. తాతయ్య నిద్దరపోకుండానే గురక పెడుతుంటే అమ్మానాన్నా ఆయన నోట్లో తులసితీర్థం పోస్తారు. అయితే తాతయ్య తులసిదళం నమిలి మింగలేదు. అది ఆయన పెదిమలమధ్య ఇరుక్కుంటుంది. అమ్మ మెల్లిగా ఆ దళాన్ని చేత్తో తీసేస్తుంది. చచ్చిపోయేటప్పుడు అమ్మ తాతయ్యను తాకుతుంది. అప్పుడు నాన్న ఆయన చెవిదగ్గిర మూతి పెట్టి 'నారాయణా, నారాయణా' అని జపంచేస్తాడు.

తాతయ్య ఏం చెబుతాడో అడగమని నాన్నని అంతా అడిగారు. నాన్నకి అడగటం ఇష్టంలేదు. కాని అంతా అడగమంటే అడుగుతాడు. తాతయ్యను 'నాన్నా నాన్నా' అని పిలుస్తాడు. మాకేం చెబుతావంటాడు నాన్న. అప్పుడు నాన్న మాట్లాడుతుంటే ఎవరో అల్లేసుంటుంది.

తాతయ్య నాన్నకు సమాధానం చెప్పడు. ఊరికే గురక పెడతాడు. తాతయ్య చచ్చిపోయినా కళ్ళు తెరుచుకునే ఉన్నాడు. కాని ఆయన గుడ్డి బిచ్చగాడల్లే ఎవరివంకా చూడలేదు. గుడ్డి బిచ్చగాణ్ణిచూస్తే నాకు భయం. నాన్న వాణ్ణిగురించిచెబితే జాలేసింది. వాడికి ఇల్లుండదుట. పొలాలుండవుట. ఆమాట విన్నతరవాత వాణ్ణిచూసి జాలేసింది. దేవుడు తాతయ్యనుచూసి జాలిపడతాడు. ఎందుకంటే చచ్చిపొయ్యేప్పుడు తాతయ్య గుడ్డి బిచ్చగాడల్లేనే ఉన్నాడు. చచ్చిపోయిన తరవాత తాతయ్యకు ఇల్లూ వాకిలీలేదు. తాతయ్యను ఎక్కడికో తీసుకుపోయినారు. ఆయానకి పొలాలుకూడా లేవు. ఇక తాతయ్య రైతులతో పోట్లాడ్డు.

తాతయ్య పోట్లాడినా రైతులకి కోపంలేదు. వాళ్ళు [illegible]. ఒక రైతువచ్చి తాతయ్య చచ్చిపోయినందుకు ఏడిచాడు. మగవాళ్ళు ఏడుస్తుంటే భయమేస్తుంది. నాన్న ఏడవలేదు, ఆయాన నవ్వకపోవటం చూస్తే దిగులుగావుందని తెలుస్తుంది.

తాతయ్యని యాములవాళ్ళు పట్టుకెళ్ళారు. యాములవాళ్లు మనకి కనిపించరు. తాతయ్యకు కనిపిస్తారు. తాతయ్యకోసం విమానంరాలేదు. నాయనమ్మ చచ్చిపోయినప్పుడు విమానం వచ్చింది. నా కోసం విమానం వచ్చింది, పోతున్నానని ఆవిడే చెప్పింది. తాతయ్య తనకోసం విమానం వచ్చిందని చెప్పలేదు. పోతున్నాననికూడా చెప్పలేదు. తాతయ్య ఎంత మంచి బ్రాహ్మడైనా నరకానికేపోతాట్ట. అమ్మ చెప్పింది. ఎంత మంచివాళ్ళనా్న కొస్త పాపం చేస్తారు కనక నరకానికిపోతారు.

యమలోకం భయంకరంగా ఉంటుంది. అక్కడ యములవాళ్ళు చచ్చిపోయినవాళ్ళని రంపాలతో కోస్తారు. గదలుపెట్టి కొడతారు. నిప్పుల్లో కాలుస్తారు. కాగేనూనెలో ఉడకపెడతారు. యములవాళ్ళను చూస్తేనే, చచ్చిపోయినవాళ్ళ ప్రాణాలు కొస్తాపోతై. కోళ్ళను కోసేవాళ్ళను, వాళ్ళు రంపాలతో కోస్తారు. కాని మనని కోసినందుకు వాళ్లకి పాపంలేదు.

మనమంతా ముసలివాళ్ళమయినతరవాత తాతయ్యల్లేనే చచ్చిపోతాం.